

Dorpscanon van Folsgeare

Het orgel van de Laurentiuskerk

© Foto Atse Bruin

Het orgel van de Laurentiuskerk

In 1902 wordt besloten om achter in de kerk een houten schutting te plaatsen om zo een voorportaal te creëren. Er is nog enige discussie of het zeildoek of hout moet worden maar de meerderheid gaat voor een houten schutting. Er is nu een open ruimte, maar als je daar een plafond in zou plaatsen, ontstaat er een vloer waar een orgel op zou kunnen staan. In september 1907 wordt er een buitengewone ledenvergadering uitgeroepen met als onderwerp: het aanschaffen van een orgel voor de kerk van Folsgeare.

De weleerwaarde dominee van Reeuwijk heeft de kerkvoogden erop gewezen, dat Folsgeare één van de weinige kerkgemeenten is, die nog niet een kerkorgel bezit. Dominee heeft vernomen dat de evangelische vereniging in Bolsward haar orgel te koop aanbiedt voor een niet al te grote som geld. Een goede gelegenheid om een orgel, inclusief galerij, voor het kleine bedrag van fl. 950,- aan te schaffen. De kosten voor het afbreken en de opbouw komen hier overheen, de totale kosten zullen ongeveer fl.1400,- à fl.1500,- bedragen. Na een stevige discussie wordt overgegaan tot stemming. De meesten zijn voor, al is het enthousiasme niet groot. Er zijn vijf tegenstemmers. De kerkvoogden zullen met een deskundige een onderzoek instellen. Valt dit goed uit, dan zullen de heren Abma en Zoethout met een intekenlijst rondgaan. Is het omgekeerde het geval dan is de zaak afgesloten. Er komt geen intekenlijst en geen orgel.

Dorpscanon van Folsgeare

Het orgel van de Laurentiuskerk

Begin 1920 komt de aanschaf van een orgel weer op de agenda. Ds. Karres bepleit de wenselijkheid tot het plaatsen van een orgel in de kerk. Hij stelt voor om een orgelfonds op te richten. De gelden hiervoor zouden gevonden kunnen worden uit vrije bijdragen van de leden in Folsgeare en in de zustergemeenten. Hij stelt zich beschikbaar om met één van de leden een inzameling te houden. De kerkvoogden staan er echter koud tegenover want de financiële positie van de kerk is niet al te best. Besloten wordt om de behandeling van deze kwestie tot de volgende vergadering uit te stellen. Op de vergadering van maart 1921 krijgen de kerkvoogden de opdracht om te vragen wat het kerkorgel van Abbega moet gaan kosten om daarna verdere plannen te kunnen maken.

In november 1921 komen de kerkvoogden met het resultaat m.b.t. het orgel van Abbega en verdere kosten. Het orgel moet fl.1000,- kosten en met het bouwen van een galerij zouden de totale kosten uitkomen op fl.3000,- à fl.4000,-. De administrateur krijgt het woord. Hij schetst de financiële situatie van de kerk. Hoewel de prijs van het orgel billijk is, zal de schuld van de kerk met fl.3000,- à fl.4000,- toenemen. Hij verwacht niet dat het particulier initiatief zo groot zal zijn dat het bedrag uit vrijwillige giften gedekt kan worden. Na stemming wordt besloten het orgel niet aan te schaffen.

Tijdens de vergadering van november 1929 komt tijdens de rondvraag het orgel opnieuw ter sprake. Dhr. Minnema vraagt of het niet tijd wordt om een orgel in de kerk te krijgen. Er wordt een orgelcommissie opgericht met de leden M. Minnema, G. Boschma, J. Lautenbach, A. Wiersma en J. Zietsma om dit idee te onderzoeken. De kerkvoogden stellen voor dit onderzoek fl.1000,- beschikbaar. Begin 1930 doet de orgelcommissie verslag. De commissie heeft de kerkorgelraad om advies gevraagd en een raming gemaakt van de totale kosten. Een orgel kost minimaal fl.3000,- en iets uitgebreider fl.4000,- à fl.5000,-. De kosten voor een galerij inclusief schilderwerk worden begroot op fl.1000,-. De commissie is van mening dat dit bedrag onmogelijk uit vrije giften bijeen gebracht kan worden en verzoekt om ontheffing van haar taak.

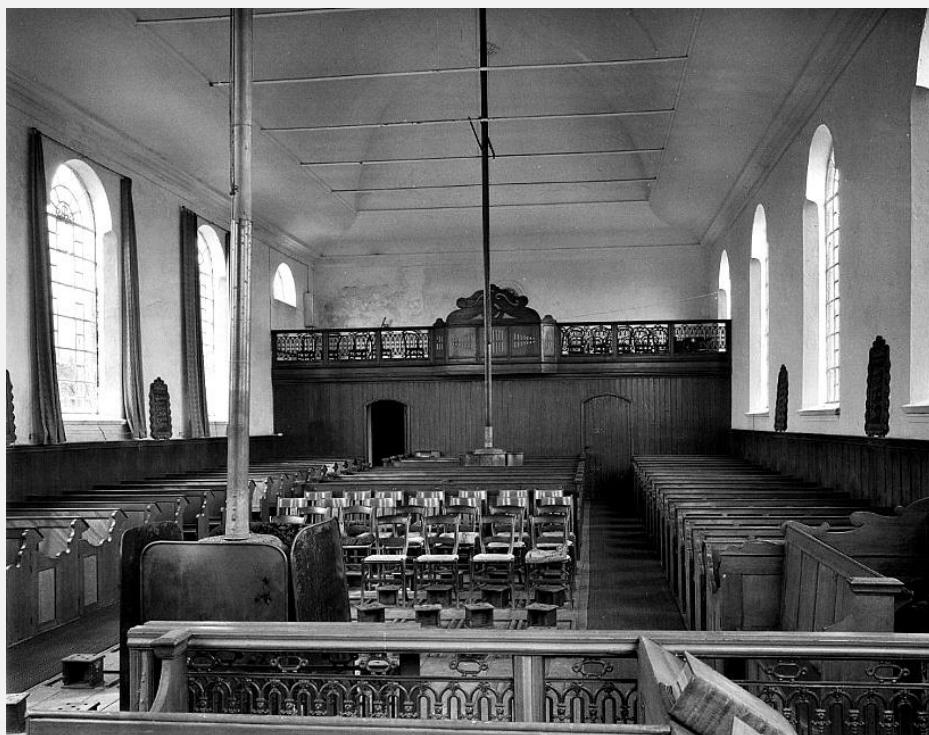
Begin mei 1930 stelt ds. Hengeveld dat de aanschaf van een kerkorgel ongeveer fl.5000,- zal kosten en dat dit de financiële draagkracht van de gemeente ver te boven gaat. Er wordt besloten om een proef te nemen met een vergroot huisorgel. De firma Groeneveld uit Sneek is zo welwillend om een z.g. Mannborg

Dorpscanon van Folsgeare

Het orgel van de Laurentiuskerk

orgel (huisharmonium) op proef te leveren. Om aan de gelden te komen, wordt met een intekenlijst rond gegaan bij de leden van Folsgeare. Daarna worden ook de leden van Oosthem en Abbega gevraagd. Deze intekening is voorlopig totdat de proef met het huisorgel aan de verwachtingen voldoet. In september zullen dan de gelden ingezameld worden. De kerkvoogden worden aangesteld als commissie.

Eind mei 1930 is de evaluatie van het harmonium. De leden zijn over het algemeen van mening dat het goed bevalt maar dat het orgel wel wat zwaarder van stem mag zijn. Ds. Hengeveld weet dat de firma Bakker en Timmenga in Leeuwarden een tweedehands orgel in de aanbieding heeft voor fl.450,- . Na een korte discussie wordt besloten hier niet op in te gaan maar bij het orgel van de firma Groeneveld uit Sneek te blijven. Als de giften mee vallen, zal een iets zwaarder orgel worden aangeschaft. De intekenlijst van Folsgeare staat nu op fl.630,- en de raming voor het maken van een zolder door M. Eppinga is ongeveer fl.200,-. Dit lijkt de leden aan de hoge kant. Men besluit met Eppinga de zaak opnieuw te berekenen.

april 1959

Kerk Folsgeare met
het harmonium en
voor de stoelen
staan de stoven
klaar

foto: G.Th.Delemarre, document nummer: 54.041 (ongewijzigd), via de link:

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

Dorpscanon van Folsgeare

Het orgel van de Laurentiuskerk

Juli 1930 is er een bespreking over het orgel. De leden hebben zich uitgesproken voor een zwaarder orgel dat dan ongeveer fl.800,- meer zal kosten. Er wordt besloten ook bij de zustergemeenten Oosthem en Abbega rond te gaan voor een bijdrage. Als organist wordt T.J. v.d. Velde uit IJlst benoemd voor fl.2, - per beurt. Daarna heeft mej. W Boschma vanaf haar 17^e jarenlang het orgel bespeeld.

De zolder wordt gebouwd door timmerman Eppinga en er komt een zwaarder harmonium. Toch blijft er iets knagen binnen de gemeenschap van Folsgeare. Een echt kerkorgel zou toch wel heel mooi zijn. In oktober 1963 is de kogel door de kerk. Er wordt een orgel gekocht bij de firma Ernst Leeflang uit Apeldoorn dat in de Gereformeerde kerk van Marrum heeft gestaan.

Dit orgel is in 1908 gebouwd door de firma Bakker & Timmenga uit Leeuwarden voor de Gereformeerde kerk aan de Lytse Buorren in Marrum.

Het orgel verhuist in 1924 mee naar de nieuwe kerk aan de Lage Herenweg. De zijvleugels verdwijnen omdat er geen ruimte voor is en het architectonisch ook niet past. In 1926 wordt het instrument met een acht voet trompetregister uitgebreid. Het orgel heeft vele jaren tot tevredenheid dienstgedaan, maar er ontstaat behoefte aan een instrument met meer volume.

Marrum / juli 1959

foto: Kerkarchief Folsgeare

In 1960 wordt bij de firma Leeflang opdracht gegeven tot de bouw van een modern twee klaviers orgel met vrij pedaal.

Het oude orgel uit de kerk van Marrum wordt gedemonteerd en ligt opgeslagen bij de firma Leeflang in Apeldoorn. Er volgt nog een briefwisseling over de

Dorpscanon van Folsgeare

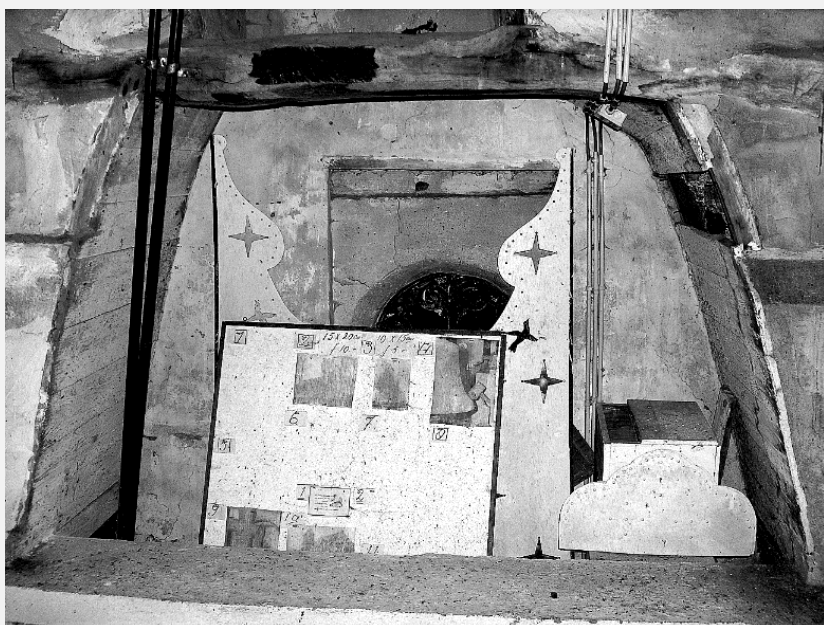
Het orgel van de Laurentiuskerk

uitbreiding van het orgel. In 1964 wordt het overgeplaatst naar Folsgeare en op 16 april, tijdens een speciale dienst, wordt het orgel officieel in gebruik genomen. De zijvleugels van het orgel zijn verdwenen. Meije Douwes Reitsma maakt een versiering naar eigen ontwerp die vervolgens worden geplaatst.

In 2001-2002 wordt de Gereformeerde kerk in Marrum gesloopt. In verband met de bouwtechnisch slechte staat.

Het Hillebrand orgel uit de Hervormde kerk is in zeer slechte staat en niet meer bespeelbaar. Met de firma Kaat & Tijhuis in Kampen wordt een deal gesloten. Het Leeflang orgel uit de Gereformeerde kerk en een kistorgeltje uit de Hervormde kerk worden geruild tegen een nieuw koororgel. Beide instrumenten gaan dus naar Kampen. Ook de zijvleugels van het voormalige orgel, die op zolder liggen opgeslagen, gaan mee.

De kerkvoogden van Folsgeare worden door de firma Kaat & Tijhuis aangeschreven met de vraag of er belangstelling is voor de zijvleugels. De kerkvoogden Hans de Boer en Siep van der Velde, met assistentie van dhr. Feike van der Velde, gaan een kijkje nemen in Kampen waar de zijvleugels liggen opgeslagen. Na overleg wordt besloten deze aan te kopen en dhr. Feike van der Velde biedt aan om de restauratie op zich te nemen.

De versiering die gemaakt is door Meije Douwes Reitsma verhuist naar de 1^e etage in de toren.

foto A.Bruin

Dorpscanon van Folsgeare

Het orgel van de Laurentiuskerk

foto Atse Bruin

De restauratie is goed gelukt en de originele versiering prijkt weer in oude glorie naast het orgel op de galerij in Folsgeare.

Colofon

Tekst: Atse Bruin

Bewerking: Wytske Heida

Foto's: Atse Bruin, G.Th. Delemarre, kerkarchief Folsgeare

Disclaimer: Voor alle foto's geldt, dat er zorgvuldig is uitgezocht wie de eigenaar is en is toestemming gevraagd en gekregen voor gebruik in dit venster. Vensters over personen zijn geplaatst na feedback met betrokkenen. Mocht er desondanks iets niet correct zijn, gelieve de redactie te informeren.